

Situacijska Soba

**** UKRAJINSKA KRIZA ****

Časovnica pregleda: od 15. maj 2024 do 12. junij 2024.

[To poročilo je napisano na osnovi javno dostopnih virov, ki so odraz trenutnega stanja, ki se lahko hitro spremeni.]

Povzetek analize stanja:

- **(16. maj)** Ukrajina je po hudem pritisku Ruskih sil umaknila svoje enote iz več vasi v regiji Harkov, svoje enote so premaknili na bolj ugodne položaje v severovzhodnem delu regije. Predsednik Volodimir Zelenski je zaradi poslabšanja stanja na bojišču odpovedal vse obveznosti v tujini.
- **(17. maj)** Moskva je okrivila ZDA in Združeno kraljestvo za nedavne napade na rusko ozemlje, pri čemer se je sklicevala na dejstvo, da državi dobavljata orožje Ukrajini. Rusko zunanje ministrstvo je opozorilo, da se ZDA, Združeno kraljestvo, EU in Kijev »igrajo z ognjem«. Ruski veleposlanik v Londonu, Andrei Kelin je izjavil da je Združeno kraljestvo dejanski udeleženec vojne zaradi svoje vojaške podpore in deljenja obveščevalnih podatkov Kijevu, ter opozoril na posledice njihovega vpletanja.
- **(21. maj)** EU je uradno odobrila načrt za uporabo dobičkov iz zamrznjenih sredstev ruske centralne banke za podporo ukrajinski obrambi, pri čemer je 90 % namenjenih vojaški pomoči in 10 % drugi podpori. Pričakuje se, da bodo ta sredstva do leta 2027 prinesla 15-20 milijard evrov. Ukrajinski zunanji minister Dmitro Kuleba je izrazil hvaležnost, a poudaril potrebo po zasegu sredstev. Rusija je načrt obsodila, napovedala nepredvidljive posledice in vztrajala, da bo EU sčasoma vrnila sredstva, ki so jih po ruskem mnenju ukradli. Skupina G7 je skupno po invaziji leta 2022 zamrznila okoli 300 milijard dolarjev ruskih sredstev. Ukrajina naj bi prva sredstva iz tega naslova prejela julija.
- **(26. maj)** V prispevku za Sky News je eno izmed največjih svetovnih menedžerskih svetovalnih podjetji, Bain & Company, objavila svojo analizo, da Rusija proizvaja topniške granate trikrat hitreje in za četrtno stroškov v primerjavi z zahodnimi zavezniki. To predstavlja velik izziv za Ukrajino, ki je odvisna od zalog streliva iz ZDA in Evrope za boj proti ruski invaziji. Kljub prizadevanjem za njeno povečanje zahodna proizvodnja narašča izjemno počasi.
- **(29. maj)** Švedska vlada je izjavila, da bo donirala 13 milijard švedskih kron v vojaški pomoči Ukrajini. To je največja donacija od začetka vojne v Ukrajini. Podpredsednik vlade je izjavila, da paket vključuje sredstva za zračno obrambo, topniško strelivo in oklepna vozila. Švedski obrambi minister, Pal Jonsson, je ponovil, da država zaenkrat izključuje možnost pošiljanje letal JAS 39 Gripen v Ukrajino in da se Ukrajinska stran osredotoča na dobavo bojnih letal F-16. Jonsson je dejal, da švedska še vedno dela na tem, da bi v prihodnosti morda lahko prispevala tudi bojna letala Gripen.
- **(31. maj)** Nemška vlada je naznanila, da bo dala Ukrajini dovoljenje za uporabo nemškega orožja, za nevtralizacijo vojaških ciljev v Rusiji. Odločitev je bila sprejeta po dnevih razprav ali je Nemčija pripravljena tvegati, da bo označena za stranko v vojni, če bo to storila. Poteza velja za kontroverzno in potencialno nevarno, saj lahko vodi v eskalacijo konflikta.

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

- **(31. maj)** Predsednik združenih držav Amerike Joe Biden je dal soglasje za uporabe ameriškega orožja za napade na cilje znotraj Rusije z omejenim namenom obrambe Harkova. Bidnova direktiva dovoljuje uporabo orožja le za namene proti topniškega ognja in kot povračilni udarec ruskim silam, ki napadajo ali se pripravljajo na napad.
- **(31. maj)** Madžarski premier Viktor Orban je v intervjuju za državni radio kritiziral predloge Nata, ki naj bi Ukrajini omogočili uporabo zahodnega orožja na ozemlju Rusije. Posebej je poudaril, da bi francoski in Natovi načrti lahko pripeljali do splošne zaostritve vojne v Ukrajini. Orbanovi trdijo, da njegovo stališče pomaga Rusiji, saj ji omogoča ohranitev zasedenih ukrajinskih ozemelj in pridobivanje dodatne moči.
- **(1. junij)** Ukrajina in Rusija sta izvedli obojestransko izmenjavo 75 ujetnikov. To je bila prva menjav ujetnikov po treh mesecih in četrta od začetka vojne. Ukrajina je v preteklosti zahtevala menjavo »vsi za vse«, ki bi se po njihovem predlogu izvajala tedensko. Ruska varuhinja človekovih pravic, Tatjana Moskalkova, je na to odgovorila z izjavo, da Kijev postavlja nove zahteve brez utemeljitve.
- **(4. junij)** Ruski zunanji minister Sergej Lavrov je na novinarski konferenci med turnejo po Afriki izjavil, da bodo francoski vojaški inštruktorji v Ukrajini veljali za legitimne tarče ruskih sil. Ta izjava je sledila kot odgovor napovedi vrhovnega poveljnika ukrajinskih oboroženih sil, Oleksandra Sirskega, da bodo francoski inštruktorji kmalu imeli dostop do ukrajinskih vadbenih centrov. Francoski predsednik Emmanuel Macron se ni želel izreči o teh dogodkih, obljubil pa je, da bo stališče Francije pojasnil med obeležitvijo 80. obletnice dneva »D«.
- **(5. junij)** Santa Barbara Systems, španska podružnica podjetja General Dynamics, ki prenavlja tanke Leopard za Ukrajino, je utrpela kibernetični napad, za katerega je odgovornost prevzela pro-ruska hekerska skupina NoName. Napad porazdeljene zavrnitve storitve (distributed denial-of-service - DDoS), je bil hitro zaznan in ni ogrozil nobenega sistema. Začasno so odklopili svojo spletno stran za preiskavo ter zagotovili, da so občutljivi podatki ostali zaščiteni. Skupina NoName v svojih napadih pogosto cilja države, ki podpirajo Ukrajino.
- **(6. junij)** Tiskovna predstavnica mednarodnega denarnega sklada (MDS) Julija Kozack je na redni novinarski konferenci povedala, da bo upravni odbor MDS v prihodnjih tednih na ravni predstavnikov obravnaval pregled ukrajinskega programa posojil MDS v višini 15,6 milijarde dolarjev. Program določa, da bi morala država prestrukturirati svoj komercialni dolg, ki vključuje približno 20 milijard dolarjev neporavnanih mednarodnih obveznic. Povedala je, da bo nova analiza vzdržnosti dolga, objavljena v poročilu po pregledu in odobritvi Ukrajine, vsebovala več podrobnosti o tem, koliko odpisa dolga je potrebno.
- **(7. junij)** Predsednik Biden je v svojem govoru ob 80. obletnici dneva »D« v Normandiji poudaril, da Združene države in NATO ter koalicija več kot 50 držav trdno stojijo ob strani Ukrajini in da bi v primeru, da bi se podpora prenehala Ukrajina prenehala obstajati. Po njegovem mnenju, bi to pomenilo večjo ogroženost tudi za sosednje države, ki bi se lahko prav tako znašle pod ruskim napadom. Na koncu je izpostavil še, da bi omahovanje pri podpri Ukrajini lahko spodbudilo druge avtokratske režime v podobne napade drugje po svetu.
- **(7. junij)** Rusko zunanje ministrstvo je Ukrajino obtožilo, da je, zaradi uporabe raket HIMARS, dobavljenih iz ZDA za obstreljevanje civilnih ciljev v ruski regiji Belgorod, odgovorna za smrt žensk in otrok. Tiskovna

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

predstavnica ministrstva Maria Zakarova je na konferenci ob robu gospodarskega foruma v Sankt Peterburgu predstavila te obtožbe ter dejala, da bodo delci rakete HIMARS služili kot dokaz v morebitnih kazenskih postopkih.

- **(7. junij)** Predsednik ukrajinske vlade Denis Šmihal je izrazil zadovoljstvo na odločitvijo Evropske komisije, da je Ukrajina izpolnila vse kriterije za formalen začetek pristopnih pogajanj z Evropsko unijo. Premier je tudi izrazil upanje, da bi se pogajanja pričela že konec tega meseca. Tiskovna predstavnica evropske komisije je dejala, da sta tako Ukrajina kot Moldavija izvedle vse potrebne korake za pričetek uradnih pogajanj. O oceni evropske komisije bodo sedaj razpravljali strokovnjaki v delovnih skupinah, naslednji teden pa veleposlaniki vlad EU. Pred začetkom pristopnih pogajanj se mora vseh 27 držav članic uskladiti glede okvira pogajanj.
- **(10. junij)** Po besedah norveškega generala Eirika Kristoffersena ima Nato dve do tri leta časa, da se pripravi na potencialni ruski konvencionalni napad. Opozoril je, da ruska industrijska baza obnavlja svoje ofenzivne zmogljivosti hitreje, kot je bilo pričakovano. Kristoffersen je ob podpori Ukrajini poudaril tudi potrebo po obnovi sil in zalog. Norveška, članica Nata od leta 1949, je povečala svoje izdatke za obrambo in želi doseči cilj Nata v višini 2 % BDP do leta 2024, do leta 2030 pa bi lahko prispevek za obrambni proračun povečala na 2,7 %. Norveška je Ukrajini namenila več kot 2 milijardi dolarjev in podpisala dvostranski varnostni sporazum, v katerem je obljubila še 1,3 milijarde dolarjev v vojaški pomoči za leto 2024.

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

Viri/Dodatno branje:

- Gregory, J., Waterhouse, J., (16 May 2024). Ukraine troops pull back in Kharkiv after Russia offensive. BBC. Dostopno prek: <https://www.bbc.com/news/articles/c1030vvy0mzo>
- Haynes, D., (26 May 2024). Russia is producing artillery shells around three times faster than Ukraine's Western allies and for about a quarter of the cost. Sky UK, Sky News, 26 May 2024. Dostopno preko: <https://news.sky.com/story/russia-is-producing-artillery-shells-around-three-times-faster-than-ukraines-western-allies-and-for-about-a-quarter-of-the-cost-13143224>.
- Murray, W., (7 June 2024). Ukrain war briefeigng :France to send Mirage fighter jets and train pilots. The Guardian. Dostopno prek: <https://www.theguardian.com/world/article/2024/jun/07/ukraine-war-briefing-france-to-send-mirage-fighter-jets-and-train-pilots>
- Lawder, D., (6 June 2024). IMF says Ukraine debt talks 'on track,' board to consider disbursement soon. Reuters. Dostopno prek: <https://www.reuters.com/world/europe/imf-says-ukraine-debt-restructuring-talks-on-track-2024-06-06/>
- O'Donnell, L., (7. June 2024). "the most complex logistical undertaking in human history,". The official MSNBC YouTube Channel, 7. June 2024. Dostopno preko: https://www.youtube.com/watch?v=RUIWIRD9x8_o&t=1s.
- Okamba, L. P., (June 4, 2024). Any French military in Ukraine would be a 'legitimate target' for Russian forces, Lavrov says. The Associated Press, June 4, 2024. Dostopno preko: <https://apnews.com/article/lavrov-republic-of-congo-ukraine-france-military-6821086608556beb35c04b5de5f42e93>.
- Olsen, J., (29 May 2024). Sweden to donate \$ 1.23 billion in military aid to Ukrain. Associatet press. Dostopno prek: <https://apnews.com/article/sweden-ukraine-military-aid-bd1001a45e7fff44cf4c766b84e76ace>.
- Ostiller, N., (June 4, 2024). NATO has 2-3 years to prepare for reconstituted Russian army, top Norwegian general says. The Kyiv Independent, June 4, 2024. Dostopno prek: <https://kyivindependent.com/nato-has-2-3-years-to-prepare-for-reconstituted-russian-army-top-norwegian-general-says/#:~:text=NATO%20has%20only%20two%20to,Eirik%20Kristoffersen%2C%20Norway's%20top%20general>.
- Reuters., (7 June 2024). EU executive says Ukraine, Moldova ready to start EU accession talks. Reuters. Dostopno prek: <https://www.reuters.com/world/europe/eu-executive-says-ukraine-moldova-ready-start-eu-accession-talks-2024-06-07/>
- Reuters., (5 June 2024). EU countries adopt plan to use profits from frozen Russian assets for Ukraine defence. Reuters. Dostopno prek: <https://www.reuters.com/world/europe/eu-countries-adopt-plan-use-frozen-russian-assets-ukraines-defence-2024-05-21/>.
- Reuters., (10 June 2024). Ukrainian official denies Russian troops take border village in northeast. Reuters. Dostopno prek: <https://www.reuters.com/world/europe/chechen-leader-kadyrov-says-russian-troops-capture-ukrainian-border-village-2024-06-09/>.
- Reuters., (5 June 2024). Russian hackers claim cyberattack on Spanish defence company. Reuters. Dostopno prek: [https://www.reuters.com/technology/cybersecurity/russian-hackers-claim-cyberattack-website-spain-firm-preparing-tanks-ukraine-2024-06-05/#:~:text=MADRID%2C%20June%205%20\(Reuters\),pro%2DRussia%20hacker%20group%20said](https://www.reuters.com/technology/cybersecurity/russian-hackers-claim-cyberattack-website-spain-firm-preparing-tanks-ukraine-2024-06-05/#:~:text=MADRID%2C%20June%205%20(Reuters),pro%2DRussia%20hacker%20group%20said).
- Spike, J., (June 1, 2024). Any French military in Ukraine would be a 'legitimate target' for Russian forces, Lavrov says. The Associated Press, June 1, 2024. Dostopno preko <https://apnews.com/article/hungary-orban-peace-march-ukraine-6f3bf3ba7e776182dbcbb62b6b8eaa22>.
- Spike, J., (31 May 2024). Hungary's Orbán pushes back on EU and NATO proposals to further assist Ukraine. 2024 Yahoo, yahoo/finance, 31 May 2024. Dostopno preko: https://nz.finance.yahoo.com/news/hungarys-orban-pushes-back-094145193.html?guccounter=1&guce_referrer=aHR0cHM6Ly93d3cuZ29vZ2xlLmNvbS8&guce_referrer_sig=AQAAALU2fodvDzdIlfReOHNdPj2gZ0bhqUIkICdXRr18NW-OhSa_BBz9mExebXOigmlzVpNeEz80aZ1MnmEzHunyVo-irxMH6lwHzNvn6Yrzy3Bg-weJM_lq1kMyIHx1EpYjnCWuZMo3R2ag6jOvaT6mYAcxwwjpXrmeeZI5PU3Uz.

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

EVRO-ATLANTSKI SVET SLOVENIJE EURO-ATLANTIC COUNCIL OF SLOVENIA

- Madhani, A., & Miller, Z., (7 June 2024). *EU executive says Ukraine, Moldova ready to start EU accession talks.* Reuters. Dostopno prek: <https://www.reuters.com/world/europe/eu-executive-says-ukraine-moldova-ready-start-eu-accession-talks-2024-06-07/>
- Arhirova, H., (1 June 2024). *Russia and Ukraine exchange POWs for the first time in months. Bodies of fallen are also swapped.* AP news. Dostopno preko: <https://apnews.com/article/russia-ukraine-war-pows-exchange-bf7b064f3b533dd6035107d8c29f8a7a>
- Connolly, K., (31 May 2024). *Russia-Ukraine war live: Germany allows its weapons to be used to strike Russia – as it happened.* The Guardian. Dostopno prek: <https://www.theguardian.com/world/live/2024/may/31/russia-ukraine-war-volodymyr-zelenskiy-vladimir-putin-nato>

Pregled pripravil: **Luka Ružičič Červek**

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.